

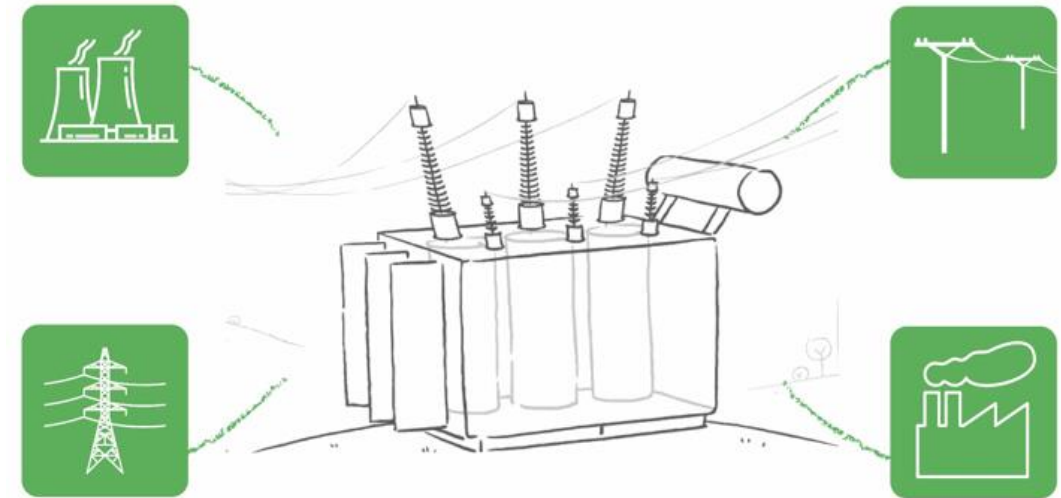
Bezpieczne i efektywne suszenie izolacji transformatorów energetycznych

System ciągłego odwadniania transformatorów olejowych
TRANSEC

Transformator energetyczny - główny element systemu zaopatrzenia w energię

1. Najdroższy (!) sprzęt w kompleksie sieciowym
2. Zapewnia **niezawodność** i wydajność systemu zaopatrzenia w energię.

3. Niezawodność transformatora zależy od stanu elementów charakteryzujących jego zasoby i jest bezpośrednio związana z jego żywotnością.

Przedłużenie zasobów sprzętu transformatora – zadanie aktualne

Rozwiązania:

1. Modernizacja i rekonstrukcja zużytych elementów.
2. Przywrócenie właściwości operacyjnych elementów charakteryzujących zasoby.

Zasób transformatora olejowego zależy od stanu systemu izolacji (olej i izolacja papierowa).

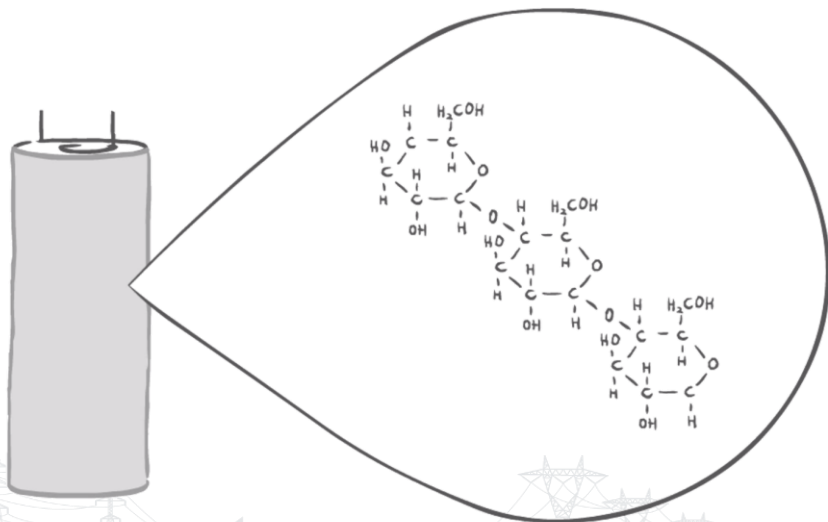
Izolacja celulozowa – “słabe ogniwo” transformatora:

- podlega starzeniu;
- wytrzymałości mechanicznej nie można przywrócić;
- koszt izolacji $\approx 20\div 25\%$ kosztu transformatora

Element charakteryzujący zasoby transformatora

- Jakość izolacji papierowej zależy od **STOPNIA POLIMERYZACJI** (SP), która jest średnią długością łańcucha celulozowego.
- SP izolacji nowego transformatora = od 1200 do 1300
- Eksploatacja kończy się, gdy SP = 250
- Szybkość degradacji papieru może być wysoka lub niska w zależności od warunków eksploatacji (jak również w ludzkim życiu)
- Czynniki przyspieszające degradację papieru: WILGOĆ, temperatura i tlen.

NOWA

STARA

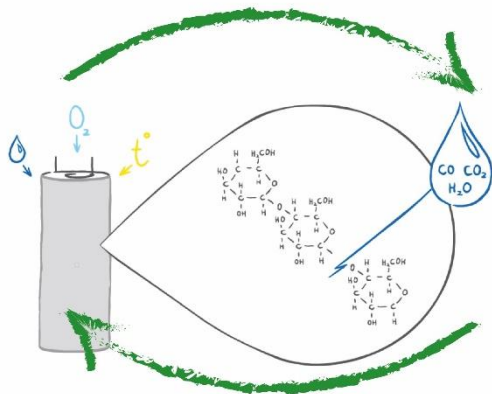

Wilgoć w transformatorze: skąd pochodzi?

Nieszczelne uszczelki

Od 30 do 40%

Z powodu degradacji izolacji papierowej

Wpływ powietrza
(Naprawa)

Od 70 do 60%

Przez zbiornik
konserwatora

Im bardziej zmienia się obciążenie, tym więcej powietrza dostaje się do konserwatora. Ryzyko wilgoci wzrasta.

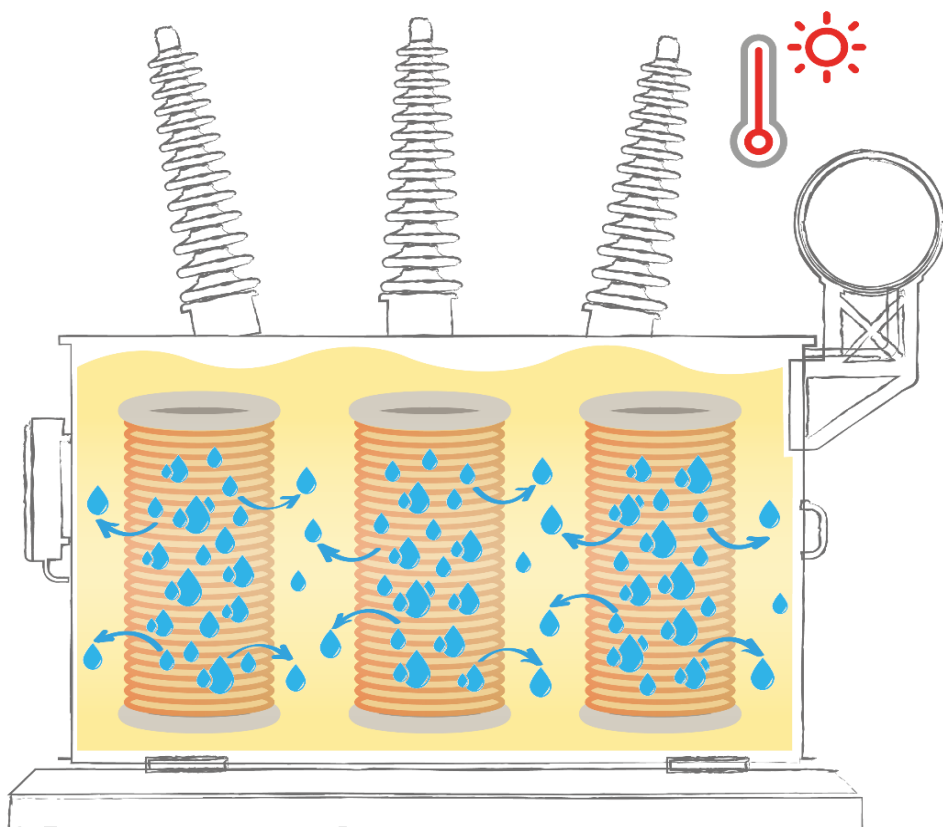
Jeśli powietrze zewnętrzne jest bardzo wilgotne (>80%), bardzo trudno jest go wysuszyć do 0%.

Silikażel nie pochłania 100% wilgoci. Pochłanianie wilgoci zależy od temperatury. W wysokich temperaturach poziom pochłaniania spada.

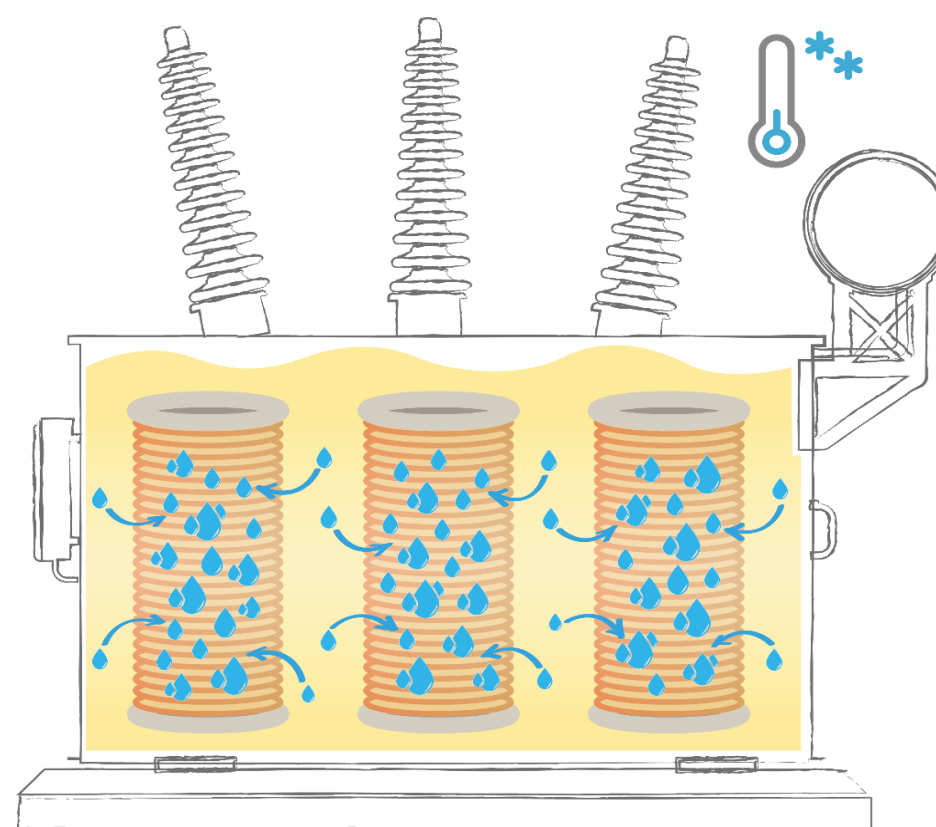

Wilgoć w transformatorze: gdzie się znajduje?

WZROST OBCIĄŻENIA

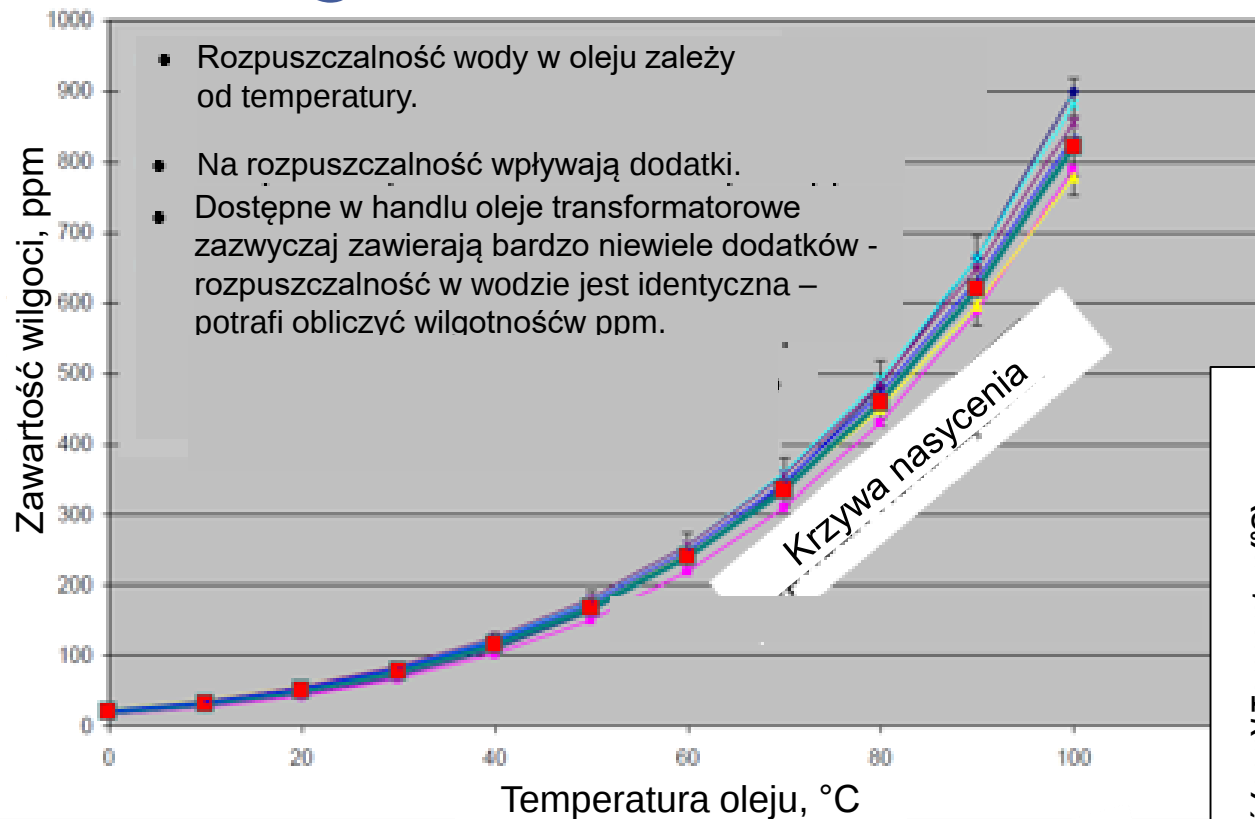
REDUKCJA OBCIĄŻENIA

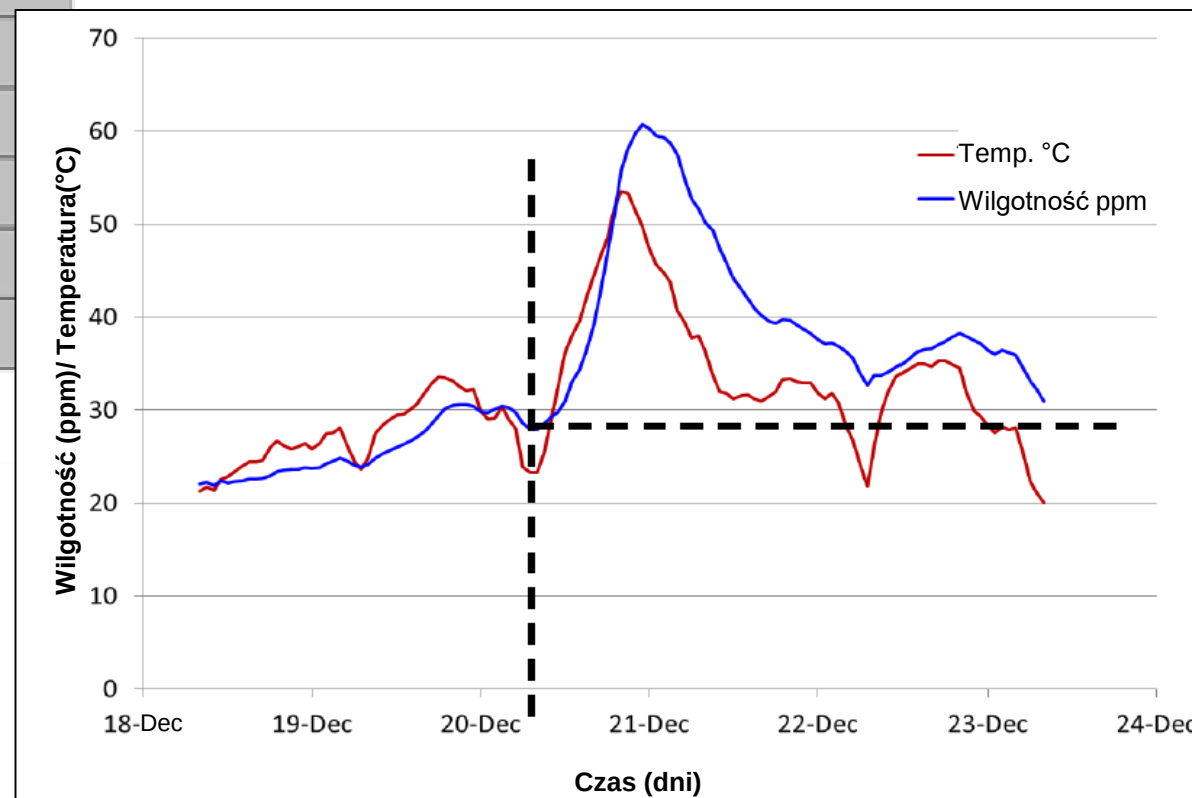
Migracja wody w systemie “olej-papier”

Wilgoć w transformatorze: gdzie się znajduje?

IM WYŻSZA JEST TEMPERATURA OLEJU, TYM WIĘCEJ WODY ROZPUSZCZONO W NIM

KRZYWA TEMPERATURY I KRZYWA WILGOTNOŚCI W TRANSFORMATORZE IDĄ JEDNA PO DRUGIEJ

Wilgoć w transformatorze: jak obliczyć ilość?

1 PPM_(V) = 1 część na milion_(według objętości) = 1 litr wody / 1,000,000 litrów oleju

Konieczne jest powiązanie zawartości wilgoci z temperaturą oleju (patrz poprzedni slajd).

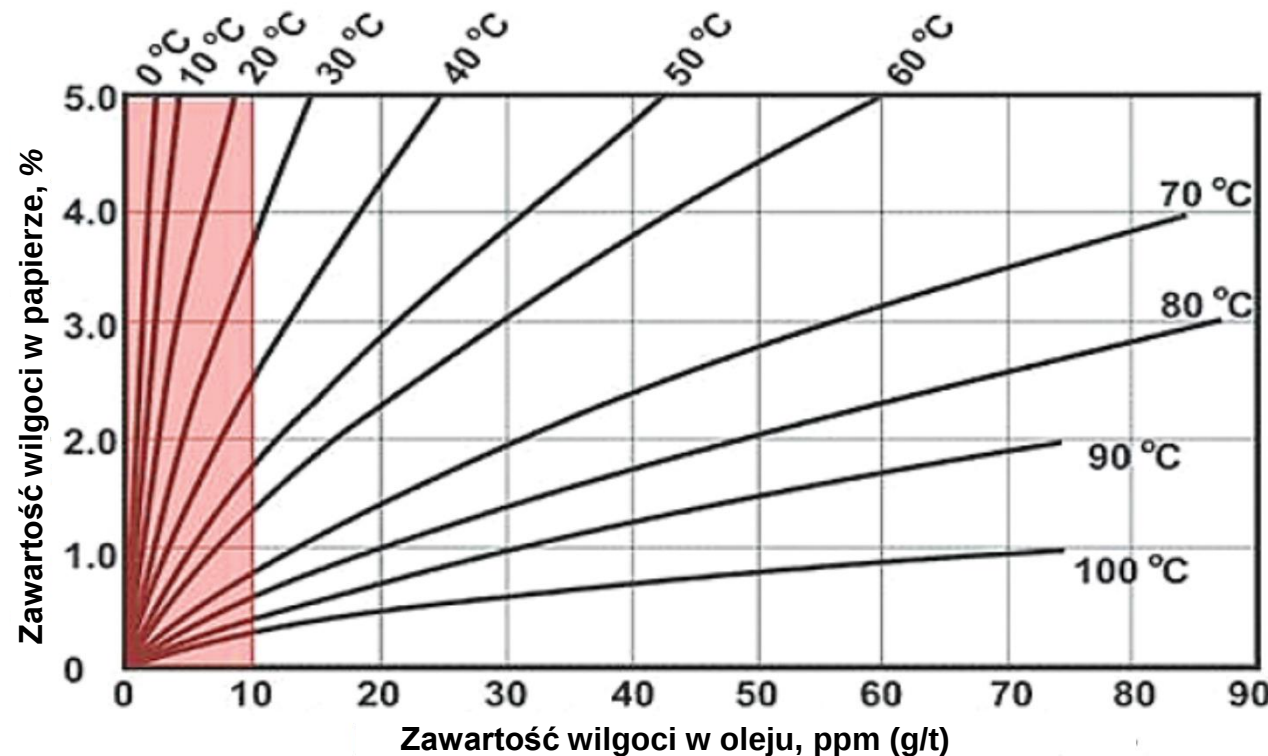
Dzięki tym informacjom można użyć krzywych równowagi do określenia wilgoci W PAPIERZE

Co jest gorsze?

25PPM w 70°C

lub

12PPM w 40°C?

Wilgoć w transformatorze: jak określić jej ilość?

PRZYKŁAD

Transformator 36 MVA

- 15 000 litrów oleju (13,2 tony)
- 1 500 kg izolacji papierowej
- Zawartość wilgoci w oleju - 12 PPM, 40°C - średnia temperatura oleju

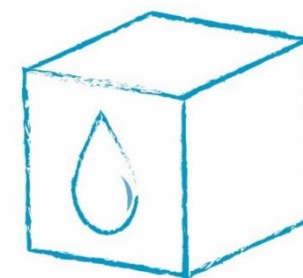
12 PPM wilgoci w oleju = $0,000012 \times 13200$
kg = 0,16 kg = 0,16 litrów wody

2,7%* wilgotność papieru = $2,7\% \times 1\,500$ kg
= 40,5 kg = 40,5 litrów wody

40.5 l

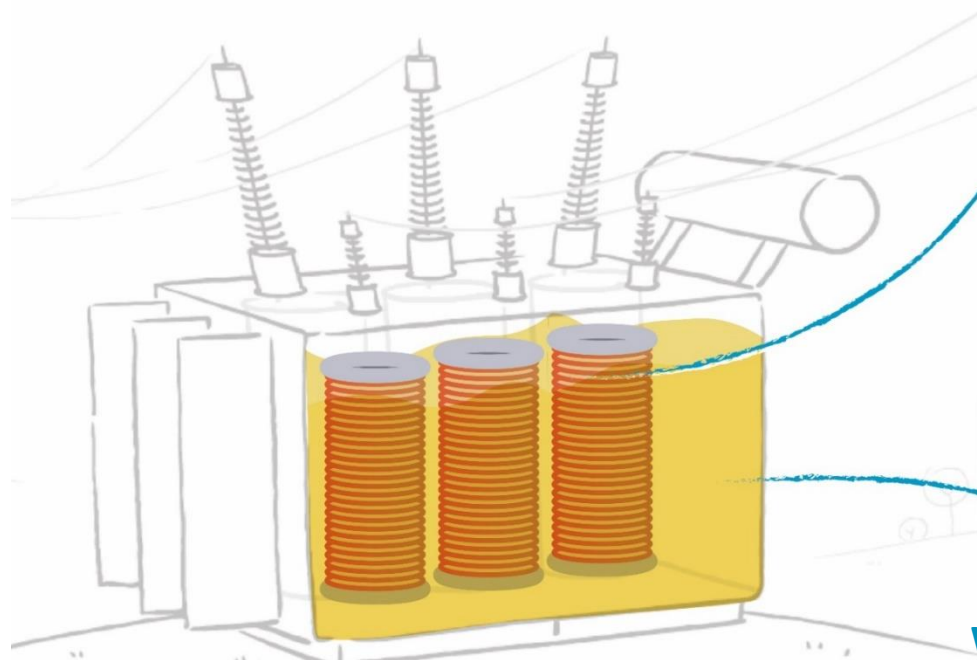
W PAPIERZE

(>98% całkowitej ilości wilgoci
w transformatorze)

0.16 l
W OLEJU
(<2%)

* Zawartość wilgoci w papierze jest określona na podstawie krzywych równowagi

Wilgoć zmniejsza niezawodność

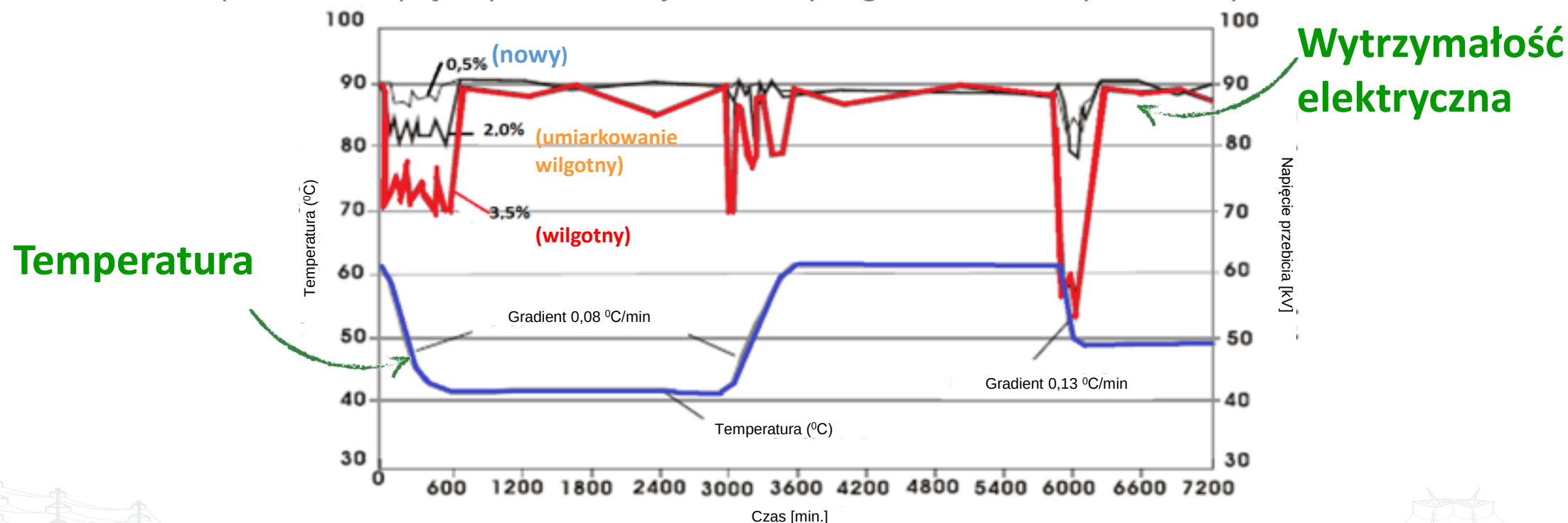
Wilgoć wpływa na **Wytrzymałość elektryczną** (napięcie przebicia)

Niska wytrzymałość elektryczna = **ryzyko uszkodzenia, wadliwego działania**, itd.

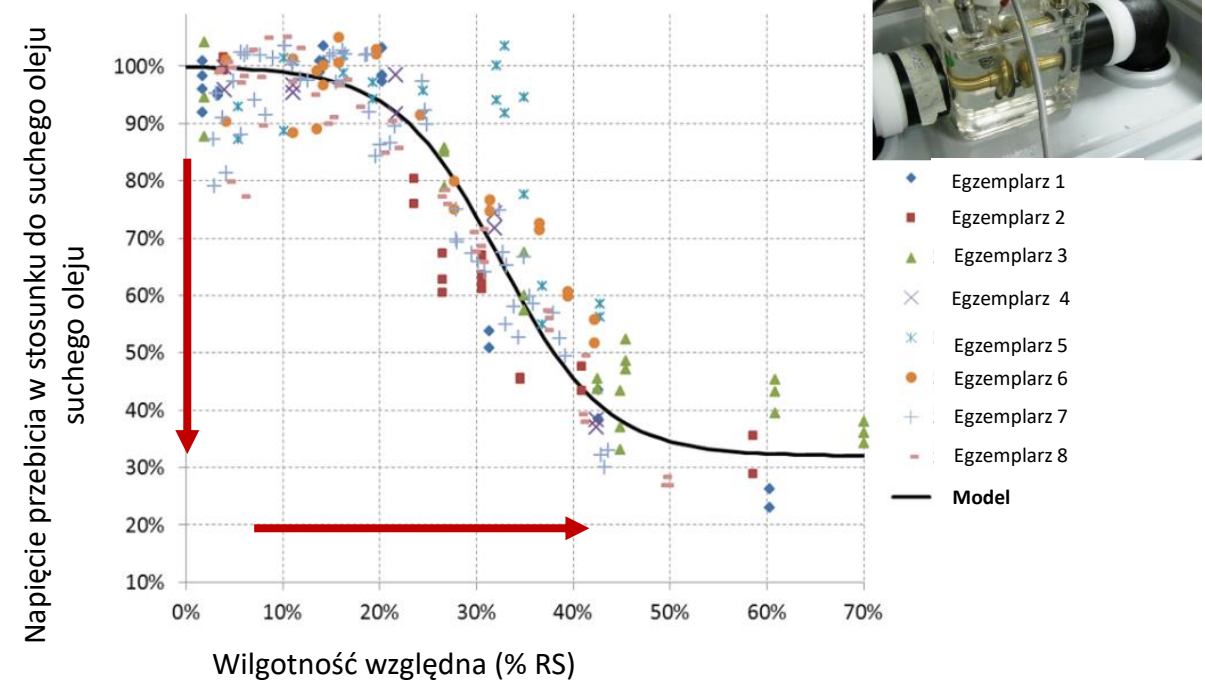
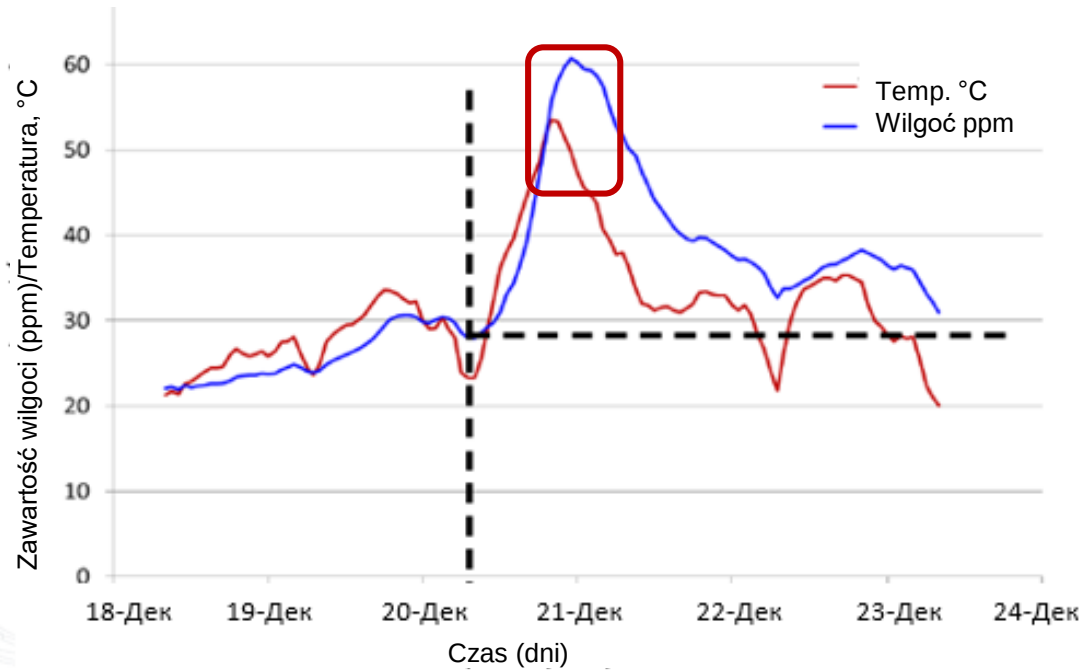
Zmiana temperatury = wilgoć migruje między papierem i olejem = **zmniejszenie wytrzymałości elektrycznej**

Im więcej wilgoci w transformatorze = tym większy jej wpływ na wytrzymałość elektryczną

Temperatura i napięcie przebicia oleju dla różnych gradientów temperaturowych

Wilgoć zmniejsza niezawodność

- Kiedy T° wzrasta, PPM wzrasta jednocześnie (woda migruje z papieru do oleju)
  - Kiedy T° spada, PPM spada z pewnym opóźnieniem (woda migruje z oleju do papieru)
- Kiedy T° spada, Wilgotność względna (%RS) wzrasta = Spada wytrzymałość elektryczna = Ryzyko wyładowania**

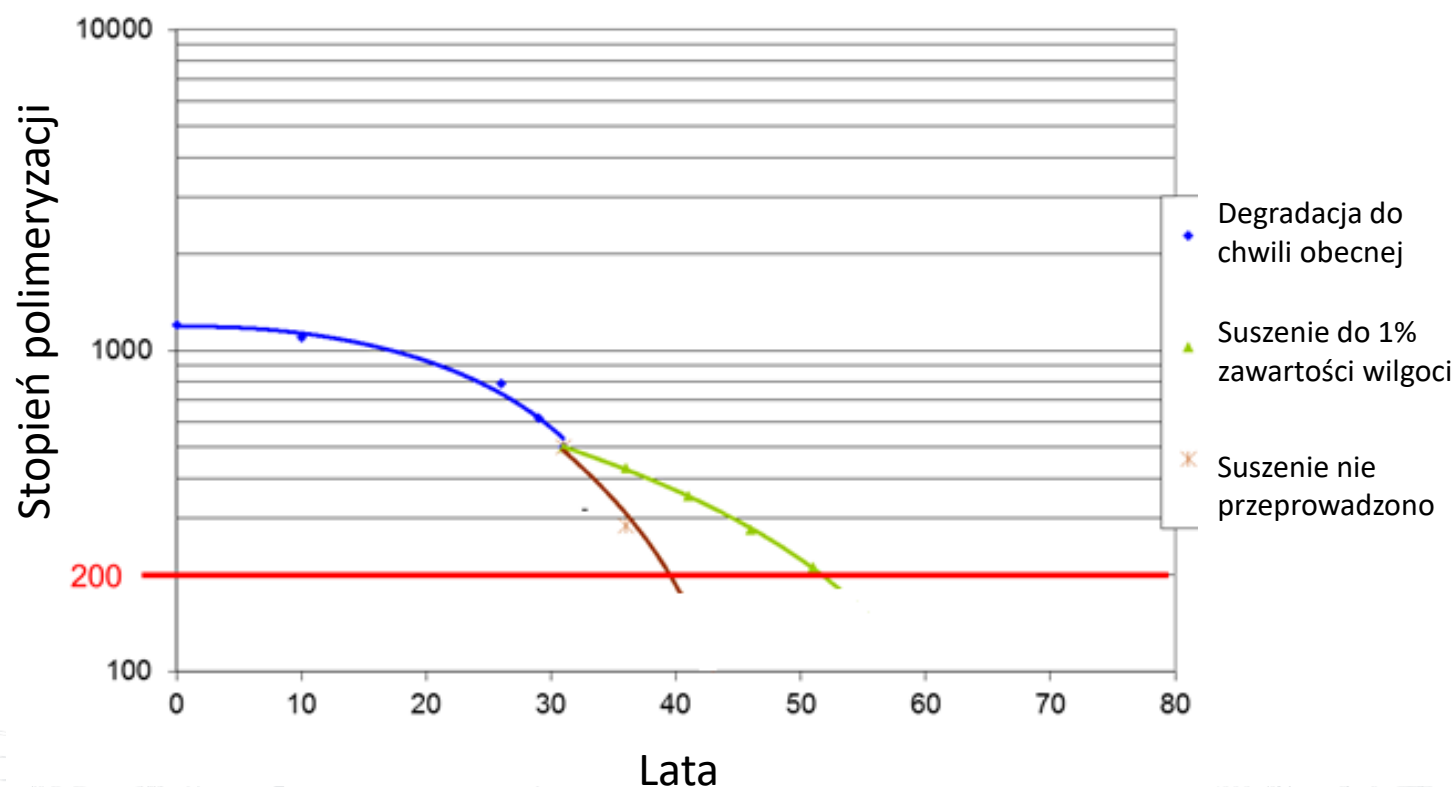

Wilgoć skraca żywotność

- Wzrost wilgotności papieru o 1% podwaja szybkość depolimeryzacji.
- Każdy dodatkowy 1% wilgoci zmniejsza oczekiwaną żywotność 2 razy

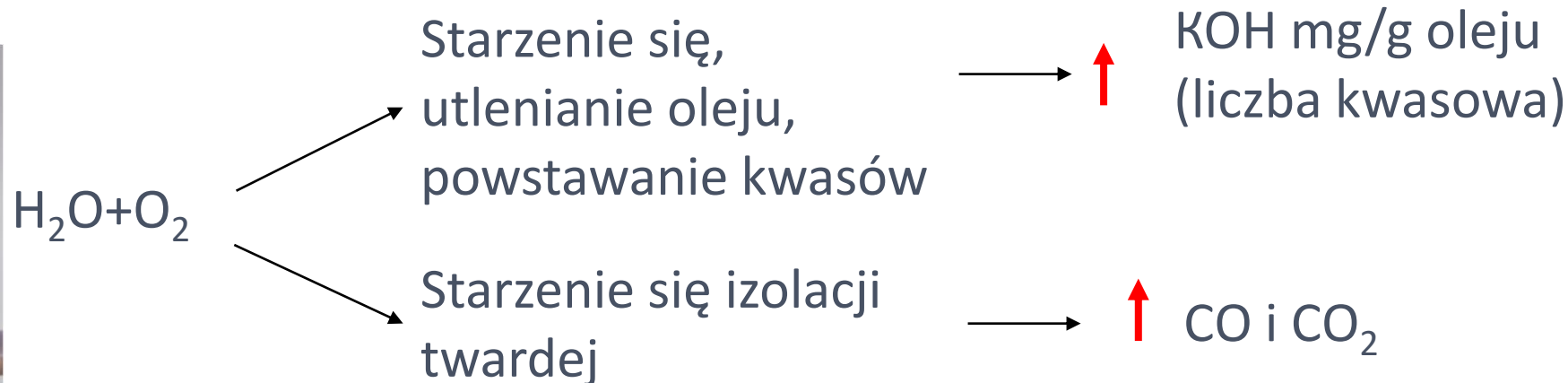
Modelowanie degradacji papieru przy stabilnym obciążeniu (temperaturze)

Przykład:

- Transformator - żywotność 30 lat
- Przy wilgotności 3% - pozostała żywotność 10 lat
- Przy wilgotności 1% - pozostała żywotność 23 lata

Wilgoć przyspiesza starzenie się oleju i zwiększa powstawanie gazów

H_2O → Korozja, powstawanie rdzy → ↑ H_2

H_2O + łuk elektryczny → Powstawania węgla → ↑ Zanieczyszczenia mechaniczne; ↓ Wytrzymałość elektryczna

H_2O + zanieczyszczenia mech. → Wyładowania niezupełne, pełzające oraz inne → ↑ Gazy palne (H_2 ; C_2H_2 ; CH_4 ; C_2H_6)

Im więcej wilgoci znajduje się w transformatorze, tym intensywniejsze jest powstawanie gazów

Wymagania dokumentacji normatywnej i technicznej dotyczące zawartości wilgoci w izolacji twardej

- Dopuszczalna wartość zawartości wilgoci w izolacji twardej nowo wprowadzonych transformatorów oraz transformatorów po remoncie kapitalnym: nie więcej niż 1%; eksploatowanych transformatorów: nie więcej niż 2% według masy.
- Dla transformatorów, które wypracowali terminy określone w dokumentacji normatywnej i technicznej, dopuszczalna jest zawartość wilgoci w izolacji twardej transformatorów po remoncie kapitalnym: 2 %, eksploatowanych transformatorów: 4 % według masy.

Rozwiązania dla suszenia transformatorów: Obieg oleju

- Online process (nie zawsze)
- Szybkość przepływu: kilka tysięcy litrów na godzinę

ZALETY

- Niskie koszty
- Prosta technika
- Niskie koszty eksploatacji

WADY

- Bardzo słabo osusza izolację papierową
- Zakłócenie przepływu oleju
- Zniekształcenie wskaźników rozpuszczonych gazów
- Długi czas suszenia
- Wymagane są krótsze interwały suszenia
- Specjalny sprzęt do ciągłego suszenia

Rozwiązania dla suszenia transformatorów: Suszenie próżniowe i ogrzanie niskoczęstotliwościowe

- Wymaga **wyłączenia** transformatora
- Konserwacja trwa kilka dni

ZALETY

- Najbardziej skuteczna metoda suszenia na miejscu
- Szybkie usuwanie dużych ilości wody
- Równomierna temperatura i rezultaty suszenia
- Idealne do natychmiastowego suszenia po remoncie

WADY

- Wymaga długotrwałego wyłączenia transformatora (1-2 tygodnie)
- Wysokie koszty
- Ryzyko dla starych transformatorów z powodu próżni i ogrzania
- Utrata historii gazów rozpuszczonych
- wymaga wykwalifikowanego personelu i drogiego sprzętu.

Rozwiązania dla suszenia transformatorów: Moduł ciągłego suszenia

- Montaż i suszenie bez wyłączania
- Konserwacja ciągła i zapobiegawcza (długoterminowe)

ZALETY

- Niskie koszty
- Dobra wydajność suszenia
- Bez wyłączania
- Nie zniekształca analizy gazów rozpuszczonych
- Nie wymaga operatora
- **Zalety długoterminowe:** bezpieczeństwo transformatora & przedłużenie żywotności

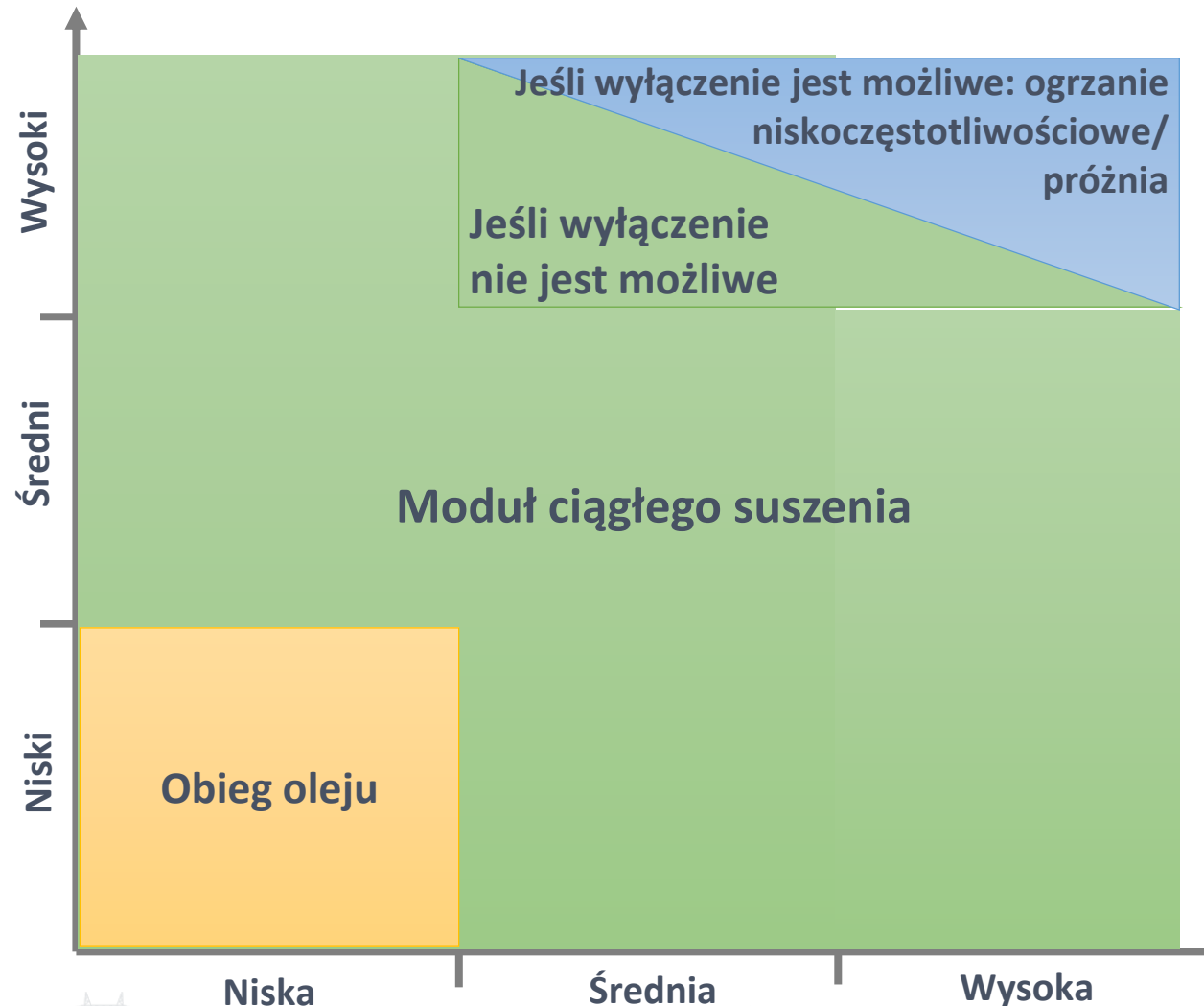
WADY

- Nie można stosować do suszenia natychmiastowego
- Cylindry należy wymieniać po ich nasyceniu (co dwa lata średnio)

Rozwiązania dla suszenia transformatorów

Dostępny budżet

Rozwiązania dla suszenia transformatorów

Wskaźniki suszenia	Obieg oleju	Ogrzanie niskoczęstotliwościowe/ suszenie próżniowe	Moduł ciągłego suszenia
Typ rozwiązania	Tymczasowe	Tymczasowe	Stałe
Podczas procedury transformator nadal funkcjonuje	Decyduję właściciel (zużycie oleju >500 l/god)	NIE	TAK
Osusza olej	TAK	TAK	TAK
Osusza papier	NIE	TAK	TAK
Pozytywny wpływ na napięcie przebicia	Tymczasowy (miesiące)	TAK	TAK
Wydłuża oczekiwaną żywotność	NIE	TAK/NIE-dla „starych” transformatorów	TAK
Utrzymuje poziom rozpuszczonych gazów	NIE	NIE	TAK
Proces nie wymaga pracy operatora	NIE	NIE	TAK
Koszty	\$	\$ \$ \$	\$

Moduły TRANSEC - prosta i skuteczna metoda suszenia izolacji twardej funkcjonujących transformatorów

Model CLA1

- DLA TRANSFORMATORÓW < 10 MVA
- POJEMNOŚĆ DO ABSORBOWANIA WILGOCI = 4 litry
- WAGA = 90 kg

Model CLA3

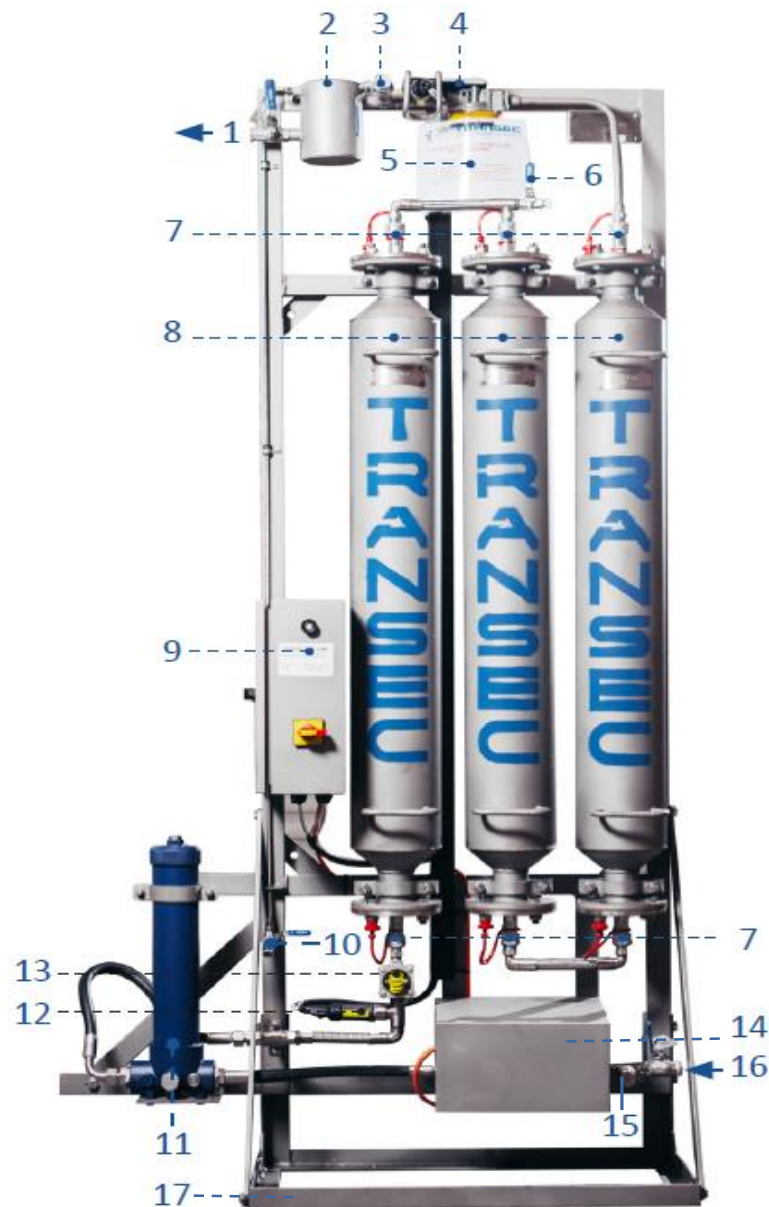
DLA TRANSFORMATORÓW > 10 MVA

POJEMNOŚĆ DO ABSORBOWANIA WILGOCI = 12 litrów

WAGA = 200 kg

Konstrukcja modułu

1. Zawór wydechowy, powrót oleju do transformatora
2. Odgazowywacz
3. Zawór do poboru próbek na wyjściu
4. Czujnik wilgotności i temperatury oleju na wyjściu
5. Filtr mikrocząsteczek
6. Zawór pośredni przepuszczalny
7. Szybkozłączki
8. Cylindry z sitem molekularnym (zeolit)
9. Szafa sterownicza i monitorująca (opcjonalnie)
10. Zawór odpowietrzający
11. Filtr czyszczenia wstępnego oleju (opcjonalnie)
12. Czujnik wilgotności i temperatury oleju na wejściu
13. Wskaźnik przepływu
14. Pompa
15. Zawór do poboru próbek na wejściu
16. Zawór ssący, wtrysk oleju do modułu
17. Rama (opcjonalnie, do montażu obok transformatora)

Jednostka monitorująca z transferem danych do serwera WWW

Funkcje ogólne

- Mierzy wilgotność w PPM oraz temperaturę T° oleju na wejściu i wyjściu
- Obudowa ze stali nierdzewnej IP65
- Zabezpieczenie przeciążeniowe pompy
- Wyświetlacz ciekłokrystaliczny
- Możliwość integracji z SCADA przez Ethernet lub światłowód

Funkcje specjalne

- Kontrola prędkości przepływu oleju
- Obliczanie zawartości wilgoci w papierze, %
- Kontrola nasycenia cylindrów
- Ręczna zmiana ustawień sygnalizacji
- Dostęp zdalny
- Dostępność plików dziennika PPM w dowolnym momencie

System Status

This page shows the status of the Transec CL3AM+

System Status	
Pump Status:	On
Cylinder Status:	Good
Paper Status:	Good
Filter Status:	Good
Input Sensor Health:	Good
Output Sensor Health:	Good
Air Trap Status:	Good
Flow Meter Status:	Good
Normal/Testing:	Normal

Unit Settings

Alarm Settings

Auto Restart

Key Switch

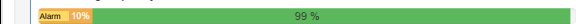
Live Readings

Sensor Values

	Input	Output
Water	15 ppm	2 ppm
Temperature:	35 °C	30 °C

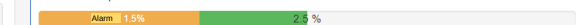
Cylinder

Remaining Capacity

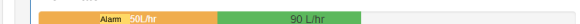
Paper

% Water in Paper

Flow

Flow Rate:

Moduły TRANSEC. Bezpieczeństwo.

Wyeliminowano ryzyko wnikania wilgoci, powietrza i zanieczyszczeń do kadzi transformatora.

Niska prędkość przepływu oleju nie powoduje turbulencji i nie prowadzi do wyładowań statycznych w izolacji.

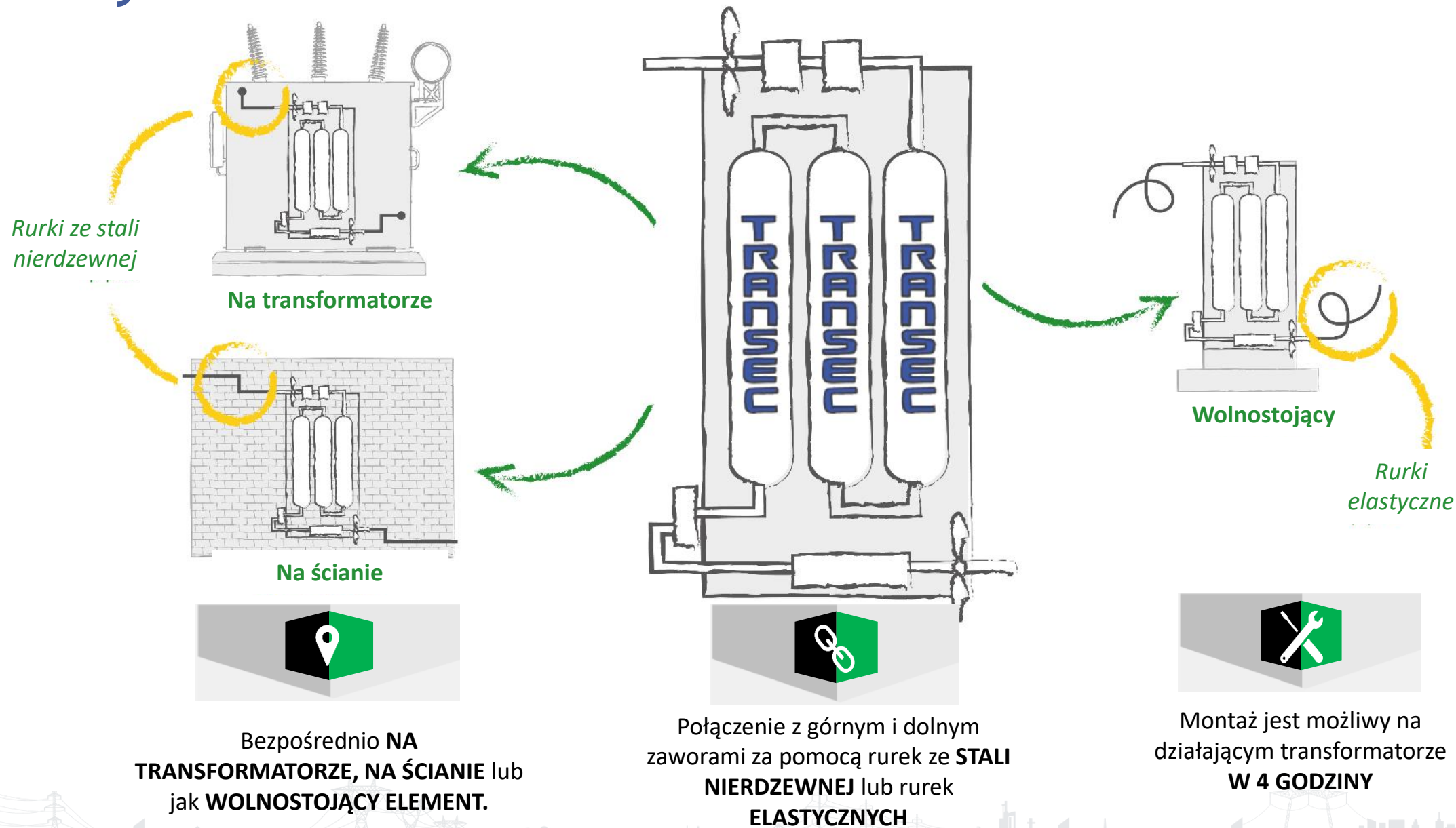

Szczelność urządzenia i układu sterowania eliminują ryzyko wycieków i zmniejszenie poziomów oleju w kadzi.

Moduły TRANSEC. Montaż.

Moduły TRANSEC. Przykłady montażu

Model CL3

Montaż na kadzi transformatora

Model CL3

Montaż obok transformatora

Model CL1

Kto jest głównym klientem TRANSEC?

1. typ Gdy wyłączenie transformatora w celu konserwacji nie jest możliwe lub zbyt drogie

- Kiedy najwyższym priorytetem jest niezawodność (klienci kategorii I)
- Gdy nie ma transformatora zapasowego. Zasadniczo jest to typowe dla generacji.
- Gdy transformator znajduje się na odległym terytorium (wydobycie gazu i ropy naftowej).

Kto jest głównym klientem TRANSEC?

2. typ Wysokie obciążenie średnie + Niestabilne obciążenie = szybkie tworzenie się wilgoci

- *Elektrownie wodne i odnawialne źródła energii z powtarzanymi pikami (niestabilne obciążenie)*
- *Stalownie i producenci aluminium - wymagają dużej mocy przy zmiennym obciążeniu*

Kto jest głównym klientem TRANSEC?

3. typ Gdy transformator doświadcza wysokich temperatur + wahania temperatury + wysoka wilgotność

- *Wysokie temperatury powietrza zewnętrznego zwiększają temperaturę oleju i zmniejszają jego efekt chłodzenia, powodując zwiększenie wilgotności wewnątrz papieru izolacyjnego.*
- *Wahania temperatury sprzyjają przenoszeniu wilgoci między papierem a olejem, przyspieszając proces degradacji papieru.*
- *Wysoka wilgotność powietrza może przenikać do transformatora przez konserwator*

4. typ Gdy użytkownik końcowy jest osobą prywatną, a nie publiczną

- *Prywatne firmy zwykle szybsze podejmują decyzje.*
- *Są również bardziej zależne od oszczędności kosztów, które może zaoferować Transec (zmniejszone koszty konserwacji, zmniejszenie ryzyka, przedłużenie żywotności aktywów)*

Kiedy zainstalować TRANSEC?

1. Gdy zawartość wilgoci izolacji twardej przekracza 2%

Do tego poziomu nawilżanie izolacji jest powolne i praktycznie nie ma wpływu na wytrzymałość elektryczną.

Powyżej tego poziomu (2%) szybkość tworzenia się wilgoci w izolacji ostro wzrasta, a zatem wpływa zarówno na żywotność, jak i na wytrzymałość elektryczną.

2. Na nowym transformatorze

Za pomocą modułu większość wilgoci, która tworzy się i przenika z atmosfery, zostanie usunięta. Utrzymane zostaną stabilny % wilgoci i maksymalna żywotność.

3. Gdy zawartość wilgoci jest bardzo wysoka (powyżej 2%) i nie można wyłączyć transformatora w celu długoterminowej konserwacji

Instalacja TRANSEC będzie miała natychmiastowy (miesięczny) pozytywny wpływ na wytrzymałość elektryczną, dzięki czemu transformator będzie bezpieczniejszy i bardziej niezawodny.

Jednak wpływ na oczekiwaną żywotność będzie mniejszy, ponieważ pod wpływem wysokiej zawartości wilgoci nastąpiło już przyspieszone starzenie się izolacji.

20 lat niezawodnej pracy, 2490 zainstalowanych modułów

Geografia dostaw na październik 2019 r

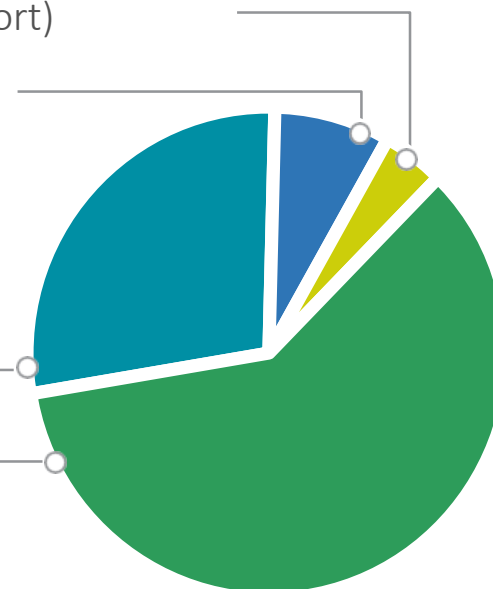
Profil działalności klientów

110 szt. - Przemysł ciężki (wydobycie ropy naftowej, hutnictwo, transport)

188 szt. - Inne

703 szt.
Wytwarzanie energii

1489 szt.
Firmy sieciowe

Główni klienci

ABB

edf

बीएचईएल
BHEL

Gaz de France

dubal
Dubai Aluminium

UK Power Networks
Delivering your energy

ALSTOM

BRUSH

पावरग्रिड
Power Grid Corporation of India

NORTHERN POWERGRID

e-on

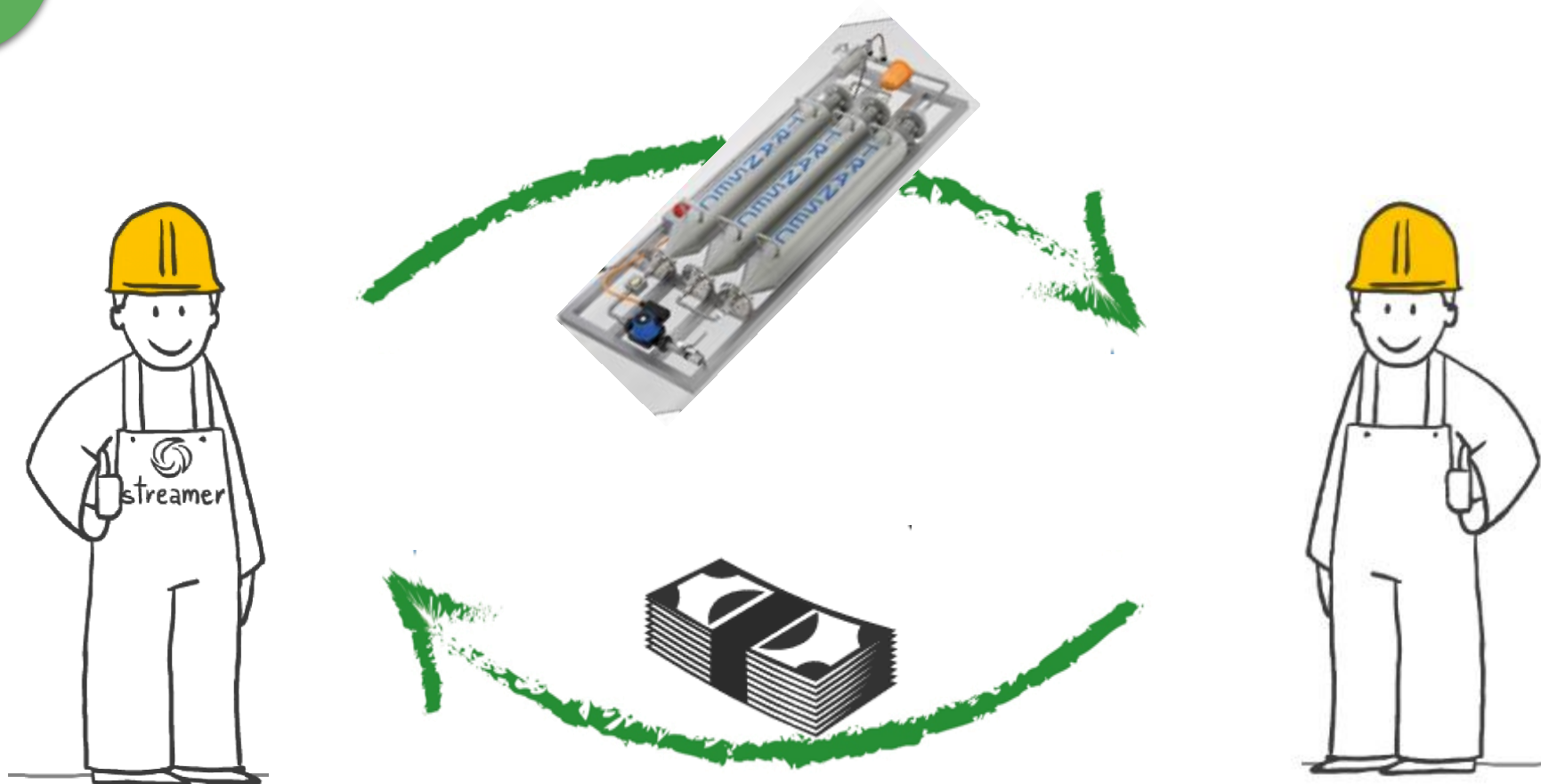
هيئة كهرباء ومياه دبي
Dubai Electricity & Water Authority

Opcje współpracy TRANSEC

Nr.1

Dostawa sprzętu.

Inne usługi (montaż, regeneracja) należy zakupić osobno.

Opcje współpracy TRANSEC

Nr.2

Pakiet usług: Gwarantujemy suszenie transformatora

Oferujemy **pełny pakiet usług**: montaż, konserwacja + coroczna kontrola i regeneracja przez **3 do 5 lat**.

Klient może płacić miesięcznie lub kwartalnie. Pod koniec umowy klient otrzymuje prawo własności sprzętu.

Opcje współpracy TRANSEC

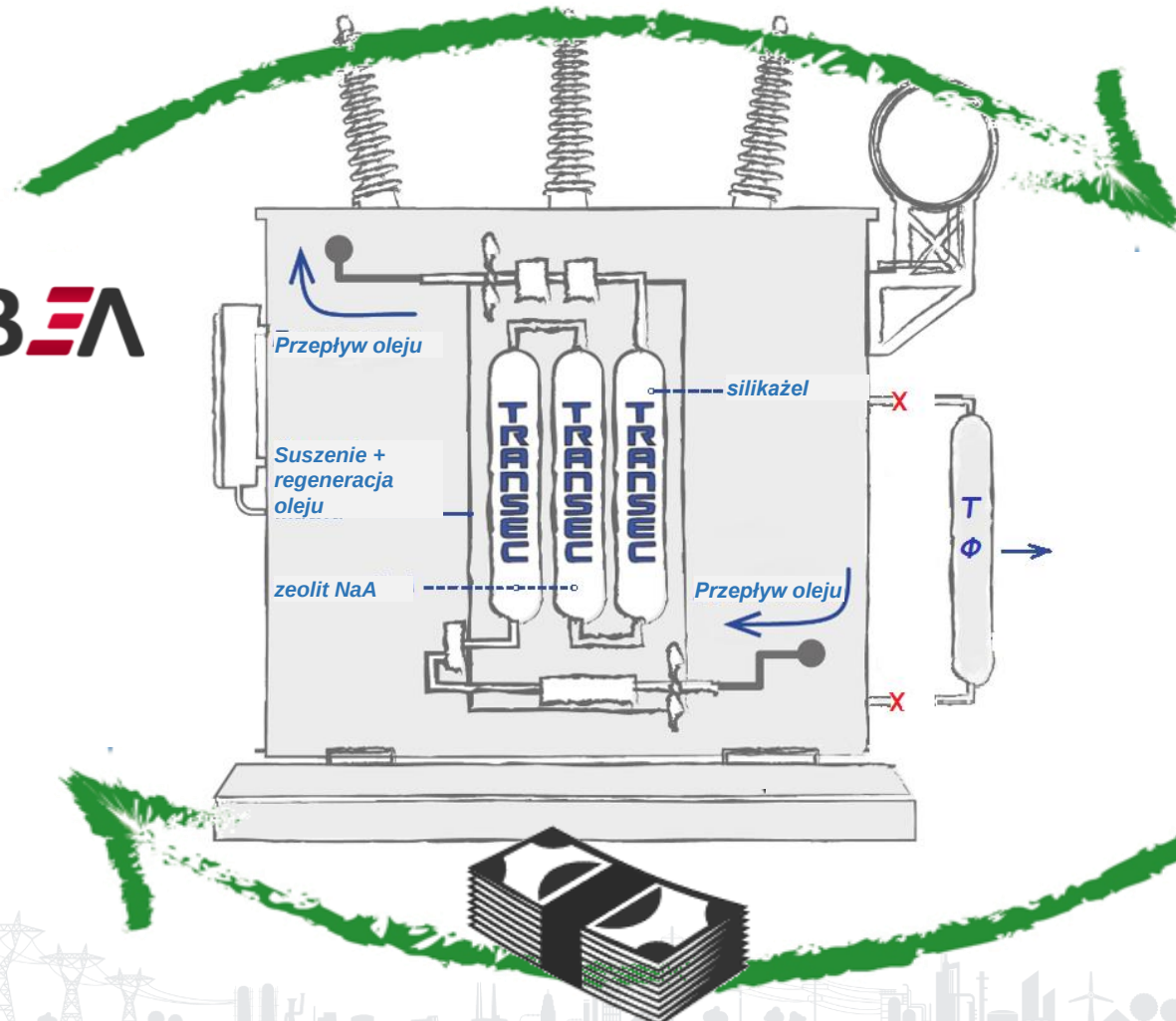
Nr.3

Modernizacja transformatora

Po uzgodnieniu z producentem filtr termosyfonowy zostaje wymieniony na moduł TRANSEC

CB&A

Zalety korzystania z TRANSEC:

- Nie wymaga wyłączania sprzętu w celu remontu
- Łatwe podłączenie do transformatora
- Nie wymaga personelu
- Ciągłe suszenie izolacji twardej
- Zwiększa wydajność filtra termosyfonowego
- Monitorowanie temperatury i zawartości wilgoci w oleju
- Automatyczna sygnalizacja nasycenia cylindra
- Bardziej efektywny niż inne metody według kryterium kosztów operacyjnych
- Zapewnia minimalną wilgotność izolacji papierowej przez cały cykl życia transformatora, dłuższą żywotność transformatora oraz mniejsze ryzyko wypadków.

Dziękujemy za uwagę!

